

ITMS kód Projektu: 26140230002
ITMS kód Projektu: 26120130002

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

PROFESIJNÝ A KARIÉROVÝ RAST
pkrmpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Európska únia
Európsky sociálny fond

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Prioritná os:	Prioritná os 2 – Ďalšie vzdelávanie ako nástroj rozvoja LZ Prioritná os 4 – Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť BSK
Opatrenie:	2.1 Podpora ďalšieho vzdelávania 4.2 Zvyšovanie konkurencieschopnosti Bratislavského kraja prostredníctvom rozvoja terciárneho a ďalšieho vzdelávania
Prijímateľ:	Metodicko-pedagogické centrum
Názov projektu:	Profesijný a kariérový rast pedagogických zamestnancov
Kód ITMS projektu:	26140230002, 26120130002
Aktivita:	2.2 Tvorba a akreditácia programov kontinuálneho vzdelávania PZ a OZ

Program kontinuálneho vzdelávania

Komunikačné zručnosti vychovávateľov

Ing. Henrieta Crkoňová

Metodicko-pedagogické centrum,
Bratislava

Názov vzdelávacieho programu: **Komunikačné zručnosti vychovávateľov**

Zdôvodnenie vzdelávacieho programu

Absolvovaním vzdelávacieho programu „Komunikačné zručnosti vychovávateľov“ si vychovávatelia zdokonalia profesijné kompetencie potrebné na štandardný výkon pedagogickej činnosti, ktoré v sebe zahŕňa pracovná pozícia vychovávateľ.

Spracovanie a realizácia tohto druhu kontinuálneho vzdelávania reflektuje na aktuálne potreby a požiadavky pedagogických zamestnancov škôl. Vychádza zo Zákona č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov a Vyhlášky Ministerstva školstva SR č. 445/2009 o kontinuálnom vzdelávaní, kreditoch a atestáciách pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov.

Postavenie školských zariadení sa po 1. etape reformy štátnej správy a prenose kompetencií financovania školských zariadení na obce podstatne zmenilo. Výsledky výchovného pôsobenia sú do značnej miery určené kvalitou vzťahov medzi vychovávateľom a vychovávaným. Vzťahy pedagóga voľného času, alebo vychovávateľa k vychovávaným majú svoje zvláštnosti, ktoré sú menej formálne a väčšinou viac citovo zafarbené než vzťahy pri vyučovaní. Zo zvláštnosti týchto vzťahov vyplývajú aj špecifiká pedagogickej komunikácie. Práve pri komunikácii sa ukazuje význam osobnostných kvalít vychovávateľa. Požiadavka schopnosti utvárať dobré vzájomné vzťahy a bezproblémovú komunikáciu sa ukazuje ako zvlášť významná práve v podmienkach pedagogického ovplyvňovania voľného času, kde platí princíp dobrovoľnej účasti na ponúkaných činnostiach. Vychovávateľ sa ocitá vo vzťahu k vychovávaným v rozmanitých úlohách, v úlohe učiteľa, častejšie v polohe poradcu, inštruktora, zástupcu rodičov, alebo dokonca staršieho kamaráta a priateľa. Tento vzťah má svoje zvláštnosti. Pedagóg voľného času musí mať nielen imponujúce osobnostné vlastnosti, ale aj osobnostné predpoklady profesionála pedagóga, tak, aby dokázal regulovať vonkajšie prejavy emócií a aj svoje vlastné správanie. Rozdiely a zvláštnosti pedagogickej komunikácie na vyučovaní a vo výchove mimo vyučovania vyplývajú zo základných zásad ako: zásada dobrovoľnosti, rekreačného a záujmového zamerania, pestrosti a zaujímavosti činností, citovosti, aktivity a iniciatívy detí a pod. A aj keď výchova mimo vyučovania nemá presne stanovené štandardy, ktorými musí žiaka vybaviť, je to o to väčší priestor pre posilňovanie a rozvíjanie práve tých kľúčových kompetencií, ktoré sú vymedzené pre vzdelávanie v daných vekových kategóriách. Posilňovaním viacerých kompetencií sa zaoberá aj komunikácia vychovávateľa.

Pri návrhu vzdelávacieho programu sme vychádzali:

- z oficiálnych materiálov a štatistík zverejnených na internetových stránkach Ministerstva školstva SR, Štátneho pedagogického ústavu a Ústavu informácií a prognóz školstva
- z údajov získaných v rámci spätnej väzby od doterajších 298 účastníkov vzdelávania,
- z osobných skúseností získaných v pozíciách vychovávateľ, autor študijných materiálov a metodík vzdelávania výchovy mimo vyučovania realizovaných kombinovanou formou vzdelávania.

Druh kontinuálneho vzdelávania

Inovačné vzdelávanie

Forma kontinuálneho vzdelávania

Kombinovaná

Ciele vzdelávacieho programu

Hlavný cieľ vzdelávacieho programu:

Zdokonaľiť profesijné kompetencie v oblasti komunikácie potrebné na štandardný výkon pedagogickej činnosti vychovávateľa. Rozvíjať jeho personálne a interpersonálne komunikačné zručnosti a schopnosti tvorivo a kriticky riešiť problémy.

Špecifické ciele:

1. Komunikačnými cvičeniami rozvíjať kľúčové kompetencie otvorenej a efektívnej komunikácie vychovávateľa.
2. Orientovať sa v prístupoch verbálnej a neverbálnej komunikácie
3. Vytvárať partnerské komunikačné spoločenstvo, budovať pozitívne komunikačné vzťahy vo VMV.
4. Cvičiť zručnosti viesť kolektív pri záujmovej činnosti, vplývať na motiváciu detí, odovzdávať morálne hodnoty, riešiť konflikty, ktoré sa vyskytujú vo VMV.
5. Rozvíjať schopnosť aktívneho počúvania pri trávení voľného času a predchádzať poruchám v komunikácii, naučiť sa dešifrovať spôsob jednania partnera.
6. Poznať spôsoby rozvíjať záujmy detí ako kompenzáciu stresových, alebo jednostranných záťaží a nevhodných ponúk, využívať schopnosti empatie.
7. Požiadat' o spätnú väzbu, vedieť riešiť komunikačné problémy pri pedagogickom pôsobení vychovávateľa.
8. Osvojiť si zvláštnosti sociálnej komunikácie v podmienkach výchovy mimo vyučovania VMV.
9. Osvojiť si tvorivosť pri riešení konfliktov.
10. Poznať možnosti rozvíjať emočnú inteligenciu detí vo VMV.

Obsah vzdelávacieho programu

Téma, učebné otázky	Forma	Časový rozsah
T1: Komunikácia vo výchove mimo vyučovania a jej úroveň Medziľudská komunikácia, komunikačné kompetencie Vzťahy a komunikácia vo výchove mimo vyučovania	prezenčná	6
Výstup dištančnej časti: Analyzujte druhy vzťahov vo VMV a rozdiely medzi sociálnou komunikáciou a pedagogickou komunikáciou vo VMV, porovnávací výstup spracujte v tabuľkovej podobe. Spätná väzba lektora elektronicky	dištančná	3
SPOLU		9

Téma, učebné otázky	Forma	Časový rozsah
T2: Komunikačné kanály verbálnej komunikácie vo výchove mimo vyučovania Aktívne a empatické počúvanie Technika kladenia otázok	Prezenčná	6
Výstup dištančnej časti: Vytvorte protikladné dvojice otázok – 10 dvojíc, za pomoci ktorých prezentujete rozdiel medzi otvorenou otázkou a zatvorenou otázkou, v písomnej podobe. Spätná väzba lektora elektronicky	dištančná	3
SPOLU		9

Téma, učebné otázky	Forma	Časový rozsah
T3: Komunikačné kanály neverbálnej komunikácie vo výchove mimo vyučovania Pozitívne a negatívne prejavy neverbálnej komunikácie Význam spätnej väzby	Prezenčná	6
Výstup dištančnej časti: Demonštrujte úlohu spätnej väzby v rámci komunikačného procesu vytvorením krátkej prípadovej štúdie.	dištančná	3

Spätná väzba lektora elektronicky		
SPOLU		9

Téma, učebné otázky	Forma	Časový rozsah
T4: Sociálne zručnosti komunikácie vo výchove mimo vyučovania Ľudská komunikácia podľa transakčnej analýzy Ľudská komunikácia podľa teórie hier	Prezenčná	6
Výstup dištančnej časti: Vytvorte dve rozdielne stratégie pri kladení otázky pri konfliktnnej situácii, použite modelovú situáciu. Spracujte v písomnej podobe. (Môže byť aj forma kreslenej karikatúry.) Spätná väzba lektora elektronicky	dištančná	3
SPOLU		9

Téma, učebné otázky	Forma	Časový rozsah
T5: Komunikačné zručnosti a ich uplatnenie vo výchove mimo vyučovania Aspekty masmediálnej komunikácie Komunikácia v prostredí internetu	Prezenčná	6
Výstup dištančnej časti: Prakticky poukážte na hlavné prínosy a negatíva internetovej komunikácie. Ľubovoľnou formou spracujte dva príklady. Spätná väzba lektora elektronicky	dištančná	3
SPOLU		9

Téma, učebné otázky	Forma	Časový rozsah
T6: Komunikácia s rodičmi a komunitou vo výchove mimo vyučovania Partneri v komunikácii Komunikácia zameraná na človeka (Rogersov prístup)	Prezenčná	6
Výstup dištančnej časti: Analyzujte hlavný cieľ Rogersovho prístupu v oblasti komunikácie stručným perozprávaním vlastnej pedagogickej skúsenosti (príbehu) ilustrovanou myšlienkovou mapou. Spracujte v písomnej podobe. Spätná väzba lektora elektronicky	dištančná	3
SPOLU		9

Téma, učebné otázky	Forma	Časový rozsah
T7: Komunikácia a vychovávateľ Osobnosť vychovávateľa Jazyk a reč v komunikácii	Prezenčná	6
Výstup dištančnej časti: Demonštrujte charakteristické vlastnosti ľudskej reči a základnú charakteristiku lingvistiky ľubovoľnou komunikačnou situáciou, spracujete ako modelovú situáciu v písomnej podobe. Spätná väzba lektora elektronicky	dištančná	3

Téma, učebné otázky	Forma	Časový rozsah
SPOLU		
9		
T8: Sociálna komunikácia v podmienkach výchovy mimo vyučovania Zvláštnosti sociálnej komunikácie vo výchove mimo vyučovania Zdravá komunikácia, psychohygiena komunikácie	Prezenčná	6
Výstup dištančnej časti: Zostavte kategorizáciu zásad psychohygieny komunikácie v činnosti vychovávateľky, spracujete v písomnej podobe. Spätná väzba lektora elektronicky	dištančná	3
SPOLU		
9		

Téma, učebné otázky	Forma	Časový rozsah
T9: Riešenie konfliktov Kontrola emočných signálov Pravidlá asertívnej komunikácie	Prezenčná	6
Výstup dištančnej časti: Použite základné prvky asertívnej komunikácie v ľubovoľnej komunikačnej situácii a spracujete ako modelovú situáciu v písomnej podobe. (Môže byť aj forma kreslenej karikatúry) Spätná väzba lektora elektronicky	dištančná	3
SPOLU		
9		

Téma, učebné otázky	Forma	Časový rozsah
T 10: Emocionálna inteligencia v praxi výchovy mimo vyučovania Skupinová (tímová) emocionálna inteligencia Ako zvýšiť emocionálnu inteligenciu	Prezenčná	6
Výstup dištančnej časti: Vytvorte ukážku foriem činnosti, ktorými ako vychovávateľka môžete vplývať na zvýšenie emocionálnej inteligencie detí/žiakov návrhom programu rozvíjania emocionálnej inteligencie detí v písomnej podobe, v ľubovoľnom rozsahu. Spätná väzba lektora elektronicky	dištančná	3
SPOLU		
9		

Rozsah a trvanie vzdelávacieho programu:

Vzdelávací program má rozsah 90 hodín: z toho je 60 hodín realizovaných prezenčnou formou štúdia a 30 hodín dištančnou formou štúdia.

Trvanie vzdelávacieho programu:

najviac 12 mesiacov.

Bližšie určená kategória pedagogických zamestnancov:

Vychovávateľ

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

Kariérový stupeň:

Samostatný pedagogický zamestnanec, pedagogický zamestnanec s prvou atestáciou, pedagogický zamestnanec s druhou atestáciou.

Podmienky pre zaradenie uchádzačov na kontinuálne vzdelávanie

Program kontinuálneho vzdelávania je určený pre kategóriu vychovávateľa, ktorý spĺňa kvalifikačné predpoklady v súlade s vyhláškou MŠ SR č. 437/2009 Z.z. v znení neskorších predpisov.

Spôsob prihlasovania a preukázania príslušnosti k cieľovej skupine:

Vyžaduje sa čitateľne a úplne vyplnená písomná prihláška pedagogického zamestnanca - uchádzača o kontinuálne vzdelávanie (vlastnoručne podpísaná) na predpísanom tlačive s podpisom zamestnávateľa, ktorý podpisom potvrdzuje správnosť uvedených údajov v prihláške (zaradenie uchádzača do kategórie, podkategórie, kariérového stupňa).

Ak pedagogický zamestnanec nie je v pracovnom pomere alebo riaditeľ školy nepotvrdí prihlášku, preukáže uchádzač príslušnosť k cieľovej skupine dokladmi o absolvovaní vzdelávania, resp. iné relevantné dokumenty poskytovateľovi kontinuálneho vzdelávania. Oprávnenosť zaradenia posúdi poskytovateľ.

Spôsob ukončovania vzdelávacieho programu:

Inovačné vzdelávanie sa ukončuje záverečnou prezentáciou a záverečným pohovorom pred trojčlennou komisiou. Záverečná prezentácia a pohovor pred trojčlennou komisiou sa vykonáva z obsahu inovačného vzdelávania. Záverečná prezentácia a pohovor vzdelávacieho programu „Komunikačné zručnosti vychovávateľa sú zamerané na prezentovanie spracovaných úloh v jednotlivých tematických oblastiach vyplývajúcich z cieľového zamerania vzdelávacieho programu.

Požiadavky na ukončenie vzdelávacieho programu:

Ukončovanie programu je súčasťou kontinuálneho vzdelávania.

Podmienkou pre ukončenie vzdelávacieho programu je:

- najmenej 80% aktívna účasť na prezenčnom vzdelávaní,
- spracované dištančné úlohy,
- úspešná záverečná prezentácia so záverečným pohovorom pred trojčlennou komisiou.

Požiadavka spracovaných dištančných úloh, úspešnej záverečnej prezentácie so záverečným pohovorom pred 3-člennou skúšobnou komisiou menovanou poskytovateľom vzdelávania sa vzťahuje aj na pedagogických zamestnancov, ktorí vzdelávací program ukončujú podľa § 35 ods. 6 zákona 317/2009 Z. Z. (overenie profesijných kompetencií získaných výkonom pedagogickej činnosti, alebo sebavzdelávaním).

Personálne zabezpečenie

Lektori vzdelávacieho programu:

Učitelia pre kontinuálne vzdelávanie Metodicko-pedagogického centra.

Externí spolupracovníci: vynikajúci pedagogickí a odborní zamestnanci z praxe spĺňajúci kvalifikačné predpoklady.

Garant vzdelávacieho programu:

Mgr. Gabriela Zabušková - učiteľ pre kontinuálne vzdelávanie s vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa s príslušnou aprobáciou a s druhou atestáciou, Metodicko-pedagogické centrum, regionálne pracovisko, Horná 87, Banská Bystrica.

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

Finančné, materiálne, technické a informačné zabezpečenie

Financovanie vzdelávacieho programu:

Náklady spojené so vzdelávaním budú financované z národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov a prostriedkov rozpočtu MPC. V prípade viacdňových vzdelávacích podujatiach bude ubytovanie a stravovanie hradené iba z prostriedkov národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov.

Cestovné náklady účastníka vzdelávania hradí vysielajúca organizácia, resp. účastník sám.

Materiálne zabezpečenie:

Učebňa pre 25 (dospelých) účastníkov vzdelávania s prezentačným vybavením dataprojektor, notebook so softvérovým vybavením MS Office 2007, reproduktory, tabuľa, multimediálny prehrávač, flipchartový papier, fixky, kancelársky papier, ceruzky a pod., CD, DVD a zabezpečením pripojenia počítača do internetovej siete.

Technické a informačné zabezpečenie:

Učebné zdroje (prednášky, prezentácie, aktivity, zadania, testy) k jednotlivým témam budú spracované lektormi vzdelávania.

Notebook a dataprojektor pre lektora.

Návrh počtu kreditov:

spolu **21 kreditov**.

- za rozsah vzdelávania 18 kreditov,
- za spôsob ukončenia záverečnou prezentáciou a záverečným pohovorom pred trojčlennou komisiou 3 kredity.